

Početní praktikum: 2. písemka - podzim 2023

Čas řešení ~90 minut

1. Řešte obyčejnou diferenciální rovnici 1. řádu

$$y' = \frac{1}{\operatorname{tg}(x-y)} + 1,$$

jejím převedením na jednoduše separovatelný tvar, s podmínkou $y(0) = 0$. (2,5 bodu)

Výsledek: $y = x - \arccos(e^x)$

2. Řešte nehomogenní obyčejnou diferenciální rovnici 1. řádu

$$xy' + 5y = \frac{1 + \cos x}{x^4},$$

s podmínkou $y(1) = 2 + \sin(1)$. (2,5 bodu)

Výsledek: $y = \frac{\sin x + x + 1}{x^5}$

3. Řešte homogenní obyčejnou diferenciální rovnici 2. řádu

$$y'' - 2y' + 10y = 0,$$

s okrajovými podmínkami $y(0) = 1$, $y'(0) = 4$. Výsledek, včetně výpočtu příslušných konstant, vyjádřete v exponenciálním i goniometrickém tvaru. (2,5 bodu)

Výsledek: $y = e^x \left(\frac{1+i}{2} e^{-3ix} + \frac{1-i}{2} e^{3ix} \right) = e^x (\cos 3x + \sin 3x)$

4. Řešte obyčejnou diferenciální rovnici 2. řádu

$$y'' + 2y' + y = (x+1)e^{-x} + \cos 2x,$$

s okrajovými podmínkami $y(0) = 0$, $y'(0) = 0$. Pokud je to možné (v rovnici se vyskytuje tzv. speciální pravá strana), řešte metodou neurčitých koeficientů. **Bonusová úloha (+2,5 bodu):** Řešte i jinou metodou a porovnejte výsledky. (2,5 bodu)

Výsledek: $y = \left(\frac{x^3}{6} + \frac{x^2}{2} - \frac{x}{5} + \frac{3}{25} \right) e^{-x} + \frac{4 \sin 2x - 3 \cos 2x}{25}$

Při řešení metodou variace konstant dojde k integraci výrazu $C_1(x) = -\int x e^x \cos 2x \, dx$, tedy součinu tří funkcí, metodou per partes (funkce C_1 , C_2 mohou být indexovány opačně), přičemž integrace druhé funkce, $C_2(x) = \int e^x \cos 2x \, dx$ ($= \int C_2'(x) \, dx$), je výrazně snazší. V takovém případě lze s výhodou postupovat způsobem

$$C_1(x) = \int x C_2'(x) \, dx = x C_2(x) - \int C_2(x) \, dx,$$

kdy integrujeme výhradně součiny pouze dvou funkcí, navíc již z velké části známé z předchozího řešení funkce C_2 .